GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl v. a. pe unu anu seu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 69. BRASIOVU, 16|4 Septembre 1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 15 Septembre.

De optu dile continua luptele uriasie in giurulu Plevnei, dî si nópte, fora intrerupere. Din dî in dî atacurile concentrice contra positiuniloru fortificate ale lui Osman-pasi'a se inmultiescu si devinu totu mai crancene, ér' sutele de guri de tunu ale artileriei romano-russe scuipa din ce in ce focu mai terribilu asupr'a Plevnei. Este peste potinti'a omenésca, cá Osman-pasi'a se mai póta aperá multu timpu cetatea acést'a contra assalturiloru gigantice ale trupeloru romano-russe. Bombardarea Plevnei, unica in istori'a resbeleloru, a inceputu, dupacumu ne relatéza correspondentulu nostru de pe campulu de resbelu, inca de Vineri, din tóte partile Totu mai multu a fostu impresurata óstea lui Osman-pasi'a in Plevn'a de catra trupele assediatóre, cari au luatu o fortificatiune dupa alt'a. Marti in fine, dupa cumu ne spunu telegramele nóstre de mai josu din Bucuresci si Turnu-Magurele, a avutu locu atacулu celu mare contra Grivitzei celei mai formidabile fortificatiuni dinaintea Plevnei. Redut'a cea mare dela Grivitz'a a cadiutu dupa unu intreitu assaltu in manile trupeloru romano-russe. Doue divisiuni romane, cam `la vreo 30,000 ómeni au participatu la crancen'a lupta. S'a distinsu mai cu séma brav'a divisiune a 4-a in acést'a di. Corespondintele nostru din Turnu ne spune ca ea a luatu unu fortu cu 4 tunuri si 1 stindartu, dupa repetîte assalturi. Trebuie se insemnamu ca la Grivitz'a afara de redut'a cea mare s'au mai luatu alte vreo trei redute si forturi. Contra unui'a din aceste forturi terribile se vede ca a operatu divisiunea a 4-a singura. Onóre ei pentru victori'a ce a reportat'o, onóre braviloru osteni romani a caror'a vitejia este astadi admirata nu numai de russi si de Tiarulu loru, dér' de intrég'a Europa!

Sange multu trebuie se se fi versatu in diu'a de 11 Septembre. Dupace armateloru reunite le a succesu a luá intaririle cele mai formidabile de lenga Plevn'a, caderea cetatii este numai o cestiune a timpului. Scirile despre luarea ei au fostu pripite. Turcofilii nostri au fostu profundu agitati de sgomotele latite. Esclamatiunile dororóse de „Plevna elesett" (Plevn'a a cadiutu) se inlocuira de strigatele de bucuria „Plevna még áll" (Plevn'a mai sta.) Noi inse dicemu: Plevn'a va cadé, va trebui se cada, de nu cumva ea a cadiutu deja in momentulu candu scriemu aceste. Osman-pasi'a singuru nu-o póte tiené si ajutoriu deocamdata nui póte sosi din nici o parte.

Nici Mehemet Ali, nici Suleiman-pasi'a nu póte scapá pe Osman. Adeveratu, ca Mehemet comandéza astadi peste o armata de vreo 120,000 turci — óstea reunita dela Rasgrad si Osman-bazar, dér' ii stau in façia 80,000 russi concentrati la riulu Lomu si Jantra sub comand'a marelui duce mostenitoriu, caruia ii sosescu in continuu intariri asia in catu in cateva dile russii voru fi mai totu atati la numeru cá si turcii. Russii au mai castigatu diiele aceste inca unu aliatu puternicu: — timpulu recorosu. Armatei numeróse a lui Mehemet ia succesu a luá russiloru cateva positiuni puçinu insemnate la Lomu si ast'a e totu, pentru cá inse elu se póta dá man'a cu Osman-pasi'a, trebuie se fi nimicitu mai inainte armat'a cea mare a marelui duce mostenitoriu. Acést'a inse nu va succede niciodata. Cu asemeni sperantie nu se mai imbata nici ómenii din Stambulu, numai turcofilii astépta din acea parte scaparea Plevnei. Dupa crancenele lupte de Marti a trebuitu se urmeze o mica pausa spre resuflarea armateloru, de aci ne esplicamu intardiarea nuvelei ca Plevn'a a cadiutu in adeveru. Osman-pasi'a se tiene desperatu, ca-ci dupa tóte semnele elu este deplinu incungiuratu si nu mai póte scapá óstea s'a prin nici o parte.

Deodata cu inceperea operatiuniloru de catra armatele romano-russe de sub comand'a s'a, Domnitoriulu Romaniei Carolu I a adressatu unu manifestu catra natiune. Acestu manifestu pe care 'lu publicamu mai la vale este o parafasa brilianta a ordinului de di principiariu. Dela acestu actu memorabilu se va datá o noua epoca mai démna, mai stralucita pentru Romani'a. Vomu reveni inca asupra manifestului. Acumu lasamu se urmeze scirile de resbelu.

De pe campulu de resbelu.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

De lenga Plevn'a, Luni 29 Aug. (10 Sept.) a. c. De patru dîle s'a inceputu actiunea decisiva asupra Plevnei. Joi séra pe la órele $6^1/_2$ divisiunea a 4-a romana a primitu ordinu cá prin unu marsiu de flancu, care a fostu destulu de obositoriu se inainteze in zon'a de operatiune destinata ei, adeca in partea despre ostu a Plevnei, unde ajungandu Vineri la órele 10 diminétia, a si inceputu bombardarea. Intr'unu timpu au inaîntatu si tóte celelalte trupe ale armatei de operatiune romano-russe in zonele destinate loru. Bombardarea a inceputu indata din tóte partile si decurge in modulu urmatoriu: Divisiunea 3-a romana (Manu) bombardéza despre nordu, divisiunea a 4-a (Anghelescu) despre ostu, corpulu alu 9-lea russescu despre sudu, corpulu alu 4-lea russescu despre sudu-vestu si divisiunea 9-a de cavaleria, din care facu parte si trei regimente romane de calarasi despre vestu. Bombardarea este inspaimantatóre si duréza di si nópte in catu a latîtu confusiune in sirurile inimicului, care respunde intr'unu modu desperatu. — In urm'a acestei terribile bombardari amu avutu se suferimu perderi considerabile, multi ómeni raniti, — si cai.

Sambata pe la órele $2^1/_2$ trebuindu se ocupe o positiune mai inaintata, divisiunea a 4-a tramise 3 bátalióne inainte spre a respinge pe inimicu si a se face stapane pe positiunea lui, pentru cá se póta asiediá pe ea o bateria. Unu batalionu din regimentulu 13-lea de dorobanti inaintá in tóta regul'a. Turcii incepura foculu, lupt'a se incinse. Sub protectiunea artileriei ambeloru armate bravii romani inaintara si respingandu complectamente pe inimicu se facura stapani pe acea positiune luandu totodata si o reduta. Batalionulu de dorobanti se distinse intr'unu modu admirabilu. Nu mai puçinu trupele din alu 5-lea regimentu de linia, care a cooperatu cu ei.

Positiunea acést'a inimica deveni a nóstra sér'a la 6 óre si braveloru nóstre trupe le succese a asiediá pe ea preste nópte o bateria. Lupt'a a fostu destulu de crancena. Foculu inimicului din dóue forturi ale sale din façia erá distrugatoriu. Glóntiele de infanteria si srepnelele turciloru ploau din acele forturi asupra trupeloru nóstre, cari inaintara inse bravandu si despretiuindu periculululu. Amu perdutu la vreo 150 raniti si 30 morti in catu s'a potutu constatá pana acuma.

In fine antai'a intreprindere romana fù cu successu. Russii sunt surprinsi de conduit'a trupeloru romane, incatu insusi imperatulu Alecsandru, care a observatu miscarea din departare d'impreuna cu M. S'a Domnitoriulu si cu marele duce, a admiratu bravur'a trupeloru romane si a decoratu stindartele batalióneloru, cari au fostu in focu, cu ordinulu St. George. Elu dete adeca pentru fiacare compania cate dóue cruci a lui St. George si cate patru de fiecare bateria, din cele ce au fostu inaintatu in contra fortificatiuniloru inimice.

Spiritulu intre ostenii romani este admirabilu si increderea russiloru in armat'a nóstra este mare.

Astadi e Luni si bombardarea duréza mereu. In fiecare nópte turcii incérca a ne respinge din positiunile luate, inse fora succesu. Inceputulu e bunu. Se traiésca Romani'a!

NB. Inainte de a primí scrisórea acést'a, credu ca vei audî, ca Plevn'a este luata.

Telegrame.

(Serviciulu privatu si estraordinariu alu „Gazet. Trans.")

Bucuresci, 14 Septembre, 9 óre diminétia. Trupele romano-russe au luatu Marti sér'a dupa unu intreitu assaltu redut'a principala Grivitz'a, cea mai tare si cea mai dominanta asupra Plevnei. Lupt'a a fostu un'a din cele mai crancene. Au participatu la ea doue divisiuni romanesci cu-o bravura admirabila.

Turnu-Magurele, 14 Sept. 9 óre 45 m. nóptea. Divisiunea 4-a romana a luatu in 30 Augustu v. curepetîte assalturi fortulu Grivicea. Patru tunuri si 1 stindartu turcescu cadiura in manile romaniloru. Lupt'a impregiurulu Plevnei continua. Spiritulu trupeloru este escelentu.

Manifestulu principelui Carolu.

Carolu I. Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala Domnu alu romaniloru.

La toti de façia si viitorii sanatate!

Romani!

Dupa doue secole de slabiciune si de injosire nationala voi astadi ati reluatu arm'a in mana.

Ostirile tierei au trecutu Dunarea!

Punendu-me in fruntea aparatoriloru drepturiloru si independintiei patriei, simtiu trebuinti'a de a'Mi impartasí cugetarile si sperantiele cu natiunea, care 'Mi-a incredintiatu destinatele sale.

Intrandu in Bulgari'a, noi intramu in partea activa a unui resbelu, pe care nu l'am doritu, nu l'am provocatu, pe care cu totii am cercatu se'lu delaturamu, dér' pe care, odata fiindu nevoiti a'lu primi, vomu sci a'lu portá cu curagiulu si statornici'a unui poporu, care are consciinti'a drepturiloru sale, care are virtutea de a le sustiené.

Inca de pe candu au inceputu neintielegerile politice intre imperiulu Russiei si intre Pórt'a otomana, neintielegeri, cari pana in sfersitu aveau se provóce in Orientu resbelulu de façia, ingrijindune de complicatiunile si nenorocirile, ce cért'a intre poternicii nostri vecini avé se aduca asupr'a tierei nóstre, si guvernu si camere am staruitu pe lenga tóte marile poteri europene cá ele se afle midiloculu de a chezasiuí Romaniei pe timpulu marelui conflictu drepturile unei binefacatóre neutralitati, pe care totu ele ni le asigurase in timpulu pacei.

Din nenorocire staruintiele nóstre au remasu zadarnicite. Marile poteri nu s'au cредiutu in positiune de a ne ferí densele de pericolele unui resbelu, pe care noi singuri inca mai puçinu 'lu poteamu departá dela hotarele nóstre.

Cu tóta prudenti'a, ce guvernu si natiune amu aretatu in aceste ingrijitóre impregiurari, si acést'a numai si numai, ca dóru amu poté a ne ferí de a fi inveluiti in conflictulu orientalu, Pórt'a nu a voitu se tiena séma de greutatile positiunei Romaniei, si antaiele ei loviri au fostu indreptate in contr'a nóstra!

Ea a bombardatu orasiele nóstre deschise, a facutu góna vaseloru nóstre de comerciu pana in laintrulu porturiloru nóstre si, spre a le desfiintiá cu mai mare iutiéla, a intrebuintiatu pana si petroliulu; ea astfeliu a nimicnicitu comerciulu nostru maritimu si fluvialu. Satele nóstre, holdele si averea populatiuniloru nóstre dunarene au fostu date prada rapacitatiei basibozuciloru si cerchesiloru, sute de ómeni nevinovati si nearmati au fostu parte luati in robia, parte ucisi si mutilati; in fine unu resbelu de crudime si de barbaría s'a intinsu asupr'a tiermuriloru nóstre dela Calafatu pana la Marea négra.

In faç'a acestei dureróse stari de lucruri corpurile Nóstre legiuitóre s'au rostitu in uniculu modu potrivitu cu demnitatea, cu drepturile si cu interessele tierei! Amu ruptu vechiele legaturi reu definite cu inalt'a Pórta, amu proclamatu independint'a absoluta a Romaniei si, la lovirile ce ni se

adressá in modu nelealu si barbaru, amu respunsu printr'o franca declarare de resbelu.

Au trecutu de atunci mai multu de trei luni. Doritori de a crutiá tiér'a, catu se va poté mai multu de relele resbelului, amu cautatu in totu acestu intervalu de timpu a ne tiené in defensiva, a ne marginí numai in a apará pe catu e cu potintia hotarele nóstre, cu tóte, ca devastatiunile si crudimile dealungulu Dunarei din di in di luau proportiuni mai intinse!

Tóte le rabdamu, fiindu-ca speramu, ca resbelulu isbucnitu intre Russi'a si Turci'a va ajunge la unu curendu sfersitu, fiindu ca credeamu, ca moderatiunea aretata de noi ne va creá titluri precumpanitórie la regularea conditiuniloru pacei de catra marile poteri europene.

Din nenorocire inse resbelulu de dincolo de Dunare se prelungesce preste asceptare; acestu resbelu capeta din partea musulmaniloru unu characteru din ce in ce mai inversiunatu si mai fanaticu in contr'a chrestiniloru, si intr'acestu timpu sórtea Romaniei din di in di se inaspresce mai multu.

Déca Europ'a intréga din caus'a resbelului sufere stagnatiune mai in tóte ramurile activitatiei sale economice, apoi mai cu dinadinsulu Romani'a incérca tóte anevointiele acestui resbelu, ca-ci potemu dice, ca, prin positiunea nóstra geografica, noi 'i si portamu mai tóte sarcinile. De aceea pe niminea efectele desastróse ale luptei nu atingu mai multu decatu pe tiér'a nóstra.

Si asiá chiaru, standu cu arm'a la braçiu, pe candu numai ostirile imperiale russe ar' continuá a sustiené lupt'a saugerósa, nu este mai puçinu adeveratu, ca totu pamentulu nostru ar' suferí mai multu, fia in avuti'a publica, fia in avuti'a particulara.

Cu catu acésta stare de lucruri ar' devení mai infricosiata, candu armatele turcesci s'ar' vedé in lesniciós'a positiune de a luá ofensiv'a si de a transportá theatrulu resbelului in insusi cuprinsulu hotareloru nóstre!

Este dér' de datori'a nóstra de a pune tóte sfortiele nóstre spre a impedecá o asemenea teribila eventualitate.

Espusi a perde prin passivitatea nóstra chiaru si ceea ce mai possedemu, neavendu nici o garantia, ca Turci'a ar' face o deosebire intre resbelulu defensivu si intre resbelulu ofensivu, datori a coperá pe lenga armatele imperiale russe, pentru-cá cu orice pretiu se grabimu finitulu acestui resbelu, actiunea ne este reclamata de impregiurari, dictata de interessele nóstre nationale si economice, imperiosu impusa de insusi simtiementulu de conservatiune!

Romani!

Acésta dura estremitate, éra nu ambitiunea personala, nu poft'a de gloria séu de cuceriri, ne scóte din positiunea defensiva. Bulgari'a este pustiita; populatiunile ei chrestine suut date prada crudimei ordeloru nedisciplinate ale Asiei; resbelulu de esterminatiune este declaratu la totu ce pórta numele de chrestinu. Nu avemu dér' nici unu temeiu de a crede, ca multiumita passivitatiei nóstre egoistice o sórte mai buna ar' asteptá pe Romani'a, candu successe statornice ar' pune armatele turcesci in potere de a calcá pamentulu romanescu!

Intru catu timpu voru stá in picióre cetatile turcesci dela Adakale pana la Macinu, pastrate nu spre a impedecá treceri de armate straine, nu spre a tiené peptu altoru cetati inimice, ci numai spre a bombardá orasiele nóstre deschise, spre a nimicnici comerciulu internationalu si localu de pe marele nostru fluviu; intru catu timpu unu regimu de umanitate si de legalitate nu va fi stabilitu in Bulgari'a; pana candu drepturile si demnitatea omului nu voru fi asigurate si chrestiniloru din Turci'a, Romani'a nu póte, nu are dreptu a se sci in pace, a se crede ferita de presente si de viitórie catastrofe! La inlaturarea acestoru rele, cari o amenintia in tóta diu'a, in tóta ocasiunea, la statornicirea in vecin'a Bulgari'a a unei stari de lucruri reclamata de justiti'a si civilisatiunea moderna, are dér' si Romani'a datori'a de a contribui pe catu 'i compórta fortiele si midiulócele ei! Acést'a i se impune de trecutulu ei gloriosu, de interessele cele mai sacre ale presentului, de asigurarea viitorului seu!

Si apoi noi romanii au nu suntemu chrestini, au interessele Orientului nu ne privescu si pe noi? Au in marea cestiune a emanciparei chrestiniloru resariteni n'avemu si noi dreptulu si datori'a de a dice unu cuventu, de a dá unu concursu, de a cooperá la o mantuitória solutiune? Numai meschinulu egoismu, numai órb'a passivitate trebuie se fia politic'a natiunei nóstre? Dér' isolandu-ne din marea lupta, dér' ne dandu spriginu acelor'a ce se lupta pentru o causa de umanitate si de dreptate, óre Romani'a, prin insusi acést'a, in ór'a periculului, nu se desbraca de dreptulu de a reclamá concursulu altor'a? Trebuiva cá pururea se ne radimamu pe umerile altor'a, si nici odata se comptamu pe propriele nóstre fortie, pe propri'a nóstra vitalite?

Romani!

Dupa staruintiele a trei generatiuni, dupa suferintiele si sacrificiele parintiloru nostri si multiumita generósei protectiuni a mariloru poteri europene, statulu romanu s'a formatu. A sositu acumu timpulu cá acestu statu se dovedésca si elu Europei prin energi'a si abnegatiunea tuturoru classeloru societatiei sale, si mai alesu prin braçiulu fiiloru sei, ca Romani'a are vitalitate, ca ea are fortie proprie ale sale, ca ea are consciinti'a missiunei sale la gurele Dunarei, ca ea are barbati'a de a o poté impliní!

Poterile europene chrestine au avutu indestule ocasiuni de a apretiá, ca romanii sciu a cumpaní aspiratiunile loru in marginile prudentiei politice! Acumu, prin participarea armatei nóstre la resbelu, prin valórea si disciplin'a ei, a venitu momentulu se le dovedimu, ca Romani'a este si póte fi si unu elementu inteligentu si solidu, spre a contribuí la intemeiarea ordinei si stabilitatiei in Orientu. Tóte aceste consideratiuni de mare valóre sunt atatea datorii pentru natiunea nóstra, cá si noi se intramu in lupta, cá si noi se punemu umerulu, cá si noi se impreuna-lucramu la curmarea unui resbelu, care, cu catu se va prelungi, cu atatu mai multu va secá fortiele nóstre morale si materiale.

Deci, pentru apropiat'a dobandire a pacei multu dorite, pentru intemeiarea solida a drepturiloru nóstre de natiune libera si de sine statatória, pentru intarirea stimei si increderei catra noi a natiuniloru straine, invocandu numele mariloru nostri domni eroi, odata energicii aparatori ai chrestinismului in Orientu, luandu esemplu dela betranele nóstre ostiri, cari in timpurile de gloria au preamblatu triumfatórie drapelele romane dela Marea négra pana la tiermurile Marei baltice, noi amu trecutu Dunarea!

Invocandu pe Ddieu, in man'a carui'a este sórtea batalieloru, batrani si tineri osteni ai Romaniei, noi scimu ce natiunea astépta dela braçiulu nostru, Domnu, oficiari si soldati, noi ne vomu face datori'a.

Romani!

Alaturi cu drapelu augustului imperatoriu alu tuturoru russieloru, pe care sta scrisa: „E m a n c i p a r e a p o p ó r a l o r u c h r e s t i n e d i n O r i e n t u" se inaltiamu si noi drapelulu nostru, care pórta s e m n u l u d e v i é t i a d e s i n e s t a t a t ó r i a, s e m n u l u d e i n d e p e n d i n t i a a l u s t a t u l u i r o m a n u.

Iubirea, cu care veti sustiené si imbarbatí pe fratii si fii vostri, cari au trecutu Dunarea spre a afirmá vitalitatea si forti'a Romaniei, voru indieci aventulu si valórea loru!

Cu deplina incredere dér' in concursulu unanimu si necurmatu alu tuturoru classeloru natiunei, si in convingerea, ca ve veti indeplini toti cu santiania, dela micu pana la mare si in ori-ce impregiurare datoriile vóstre catra patria, noi intramu facisi in lupta, inaltiandu vechiulu strigatu, cu care mai adesu au invinsu parintii vostri:

„I n a i n t e c u D u m n e d i e u, p e n t r u t i é r' a n ó s t r a, p e n t r u l e g e a n ó s t r a!"

Datu in cuartierulu Nostru Domnescu la P o r a d i m, in 27 Augustu 1877.

Carolu.

Presiedintele consiliului de ministri, ministru de interne si ad-interimu la resbelu: I. C. B r a t i a n u.

Ministrulu afaceriloru straine: M. C o g a l n i c é n u.

Ministrulu agriculturei, comerciului si lucrariloru publice: P. S. A u r e l i a n u.

Ministrulu culteloru si alu instructiunei publice: G. C h i t i u.

Ministrulu justitiei si ad-interimu la financie: I. C a m p i n e a n u.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a „Havas".)

A d r i a n o p o l u, 9 Sept. n. Unu corpu turcescu considerabilu, care apará unu defileu la vestulu Balcaniloru, a fostu indreptatu spre fruntari'a serbésca.

C o n s t a n t i n o p o l u, 10 Sept. n. Nicsici s'a predatu muntenegriniloru. — Fortiele turcesci dela fruntari'a serba au primitu ordinu de a trece imediatu in Serbi'a, in casulu candu ea ar' participá la resbelu.

P a r i s u, 10 Sept. n. Maresialulu Mac-Mahon respondiendu primariului din Bordeaux, a datu asigurari, ca pacea nu va fi turburata si ca elu va fi paditoriulu fidelu alu constitutiunii.

A t e n' a, 10 Sept. n. I n t i e l e g e r e a i n t r e G r e c i' a s i R u s s i' a e s t e s t a b i l i t a pe bas'a aspiratiuniloru bine definite ale guvernului grecescu.

C o n s t a n t i n o p o l u, 10 Sept. n. O parte din trupele care stationau in nordulu Mesopotamiei au trecutu Eufratulu, parte pentru a fi indreptate spre Syri'a si parte spre a fi tramise in Bulgari'a. In acelasiu timpu guvernorulu din Bagdad a primitu depline poteri spre a stabili arangiamente cu triburile beduine, pentru cá ele se stè linistite in timpulu absentiei garnisónei regulate a provinciei.

C o n s t a n t i n o p o l u, 10 Sept. n. Novele din sorginte seriósa anunçia ca batali'a continua in pregiurulu Plevnei. Osman-pasi'a ar' resiste unoru fortie russesci mai numeróse, cari au artileria cu multu superióra celei turcesci. Suleiman-pasi'a continua atacurile contra trecatórei dela Sipc'a si 'si dà tóte trudele spre a mai luá catova intarituri. Situatiunea corpului lui Mehomet-Ali este buna. Se confirma retragerea russiloru catra Biel'a.

P a r i s u, 11 Sept. n. D. Gambetta nu s'a presentatu inaintea tribunalului correctionalu, advocatulu seu, fiindu bolnavu, nu s'a potutu presentá. D. G a m b o t t a a fostu condamnatu in lipsa la trei luni de inchisóre si 2000 franci amenda.

K a s c h a u, 11 Sept. n. La dineulu Curtiei, la care se aflau archiducii Albrecht si Ioanu, printiulu Leopoldu si toti oficierii straini, cari au asistatu la manovrele armatei, imperatulu F r a n c i s c u I o s i f u a redicatu unu toastu in sanetatea s c u m p u l u i s e u a m i c u s i a l i a t u T i a r u l u, a carui'a onomastica erá in aceeasi dí. Music'a a intonatu apoi imnulu russescu.

P a r o d i n u, 11 Sept. n. In diu'a de 9 inaintea Plevnei a avutu locu tóta diu'a o viua canonada. Bateriele russesci au trasu la o distantia de 1800 pana la 2000 picióre de positiunile inimice. De diminétia turcii incercara contr'a aripei stange russesci o poternica esire, care fù respinsa cu mari perderi pentru inimicu. In acelasi timpu romanii faceau o recunóscere indrasnétia asupr'a unei redute inimice, care deschise unu focu de muschete fórte viu. Asta reduta fù redusa la tacere de foculu concentratu alu mai multoru baterii russesci. O bateria de asediu russésca se apropia de eri séra de lagerulu retransiatu turcescu. In timpulu nóptiei o canonada bine nutrita nu incetá. In diu'a de 10 la 3 óre de diminétia tunurile de asediu si de campania ale russiloru reluara foculu cu mai multa vivacitate. Spre séra flanculu stengu russescu, comandatu de generalulu Skobeloff, ocupá inca o inaltime, de unde amenintia pe inimicu in lagarulu seu retransiatu si in orasiulu Plevn'a. Cu acést'a ocasiune resistenti'a turciloru fù slaba. — Cavaleri'a russésca a taiatu pe drumulu Sophiei nisce cavaleri cerchesi esiti din Plevn'a in intempinarea s'a. Pana acumu perderile russiloru sunt puçinu considerabile. Liniscea domnesce pe tóte celelalte puncte ale theatrului resbelului. La 3 Sept. la Lovci'a russii luara dóue drapele turcesci, o cantitate de cartusie si ladi cu munitiuni. S'au ingropatu 2200 de turci. Intre altii, unu mare numeru au fostu ucisi in urmarire. Perderea russiloru in afacerea Lovcei n'a trecutu preste 1000 ómeni.

P a r o d i m, 11 Sept. n. (Prin scrisóre.) Imperatulu Alessandru si marele duce Nicolae so esprima in termeni fórte elogiosi asupra armatei romane, dicundu, ca o gasescu a d m i r a b i l a in façi'a inimicului.

C o n s t a n t i n o p o l u, 10 Sept. n. Lupt'a de artileria continua la Sipc'a. Suleiman-pasi'a tramite recunóscori pe drumulu Gabrovei. Fortiele russesci, cari se afla pe lini'a Jantrei, se concentra la Biel'a. Consululu anglesu, d. Fawcel a sositu la Sipc'a pentru a distribuí ajutórie bulgarilosu si musulmaniloru. 57 bulgari au fostu spandiurati la Adrionopoli.

P a r o d i m, 12 Sept. n. Eri inca din diori pana la 3 óre dupa amiadi russii au bombardatu Plevn'a si au luatu cu assaltu nisce positiuni turcesci. Peste nópte trei redute erau luate pe frontulu sudu de generalulu Skobeleff si marea reduta din Grivitz'a erá luata de generalulu Rodionovu, care a fostu usioru ranitu. Comandantulu regimentului alu 17-lea de infanteria, Schmetler a fostu ucisu; asemenea si siefulu brigadei a trei'a de tiraliorn, generalulu Dobrowolsky. La asaltulu ultimei redute au luatu parte 6 batalióne russesci si 1 romanu. Doue drapele si 5 tunuri au fostu luate. Astadi in diori de diua canonad'a a reinceputu pe tóta lini'a cu mare vigóre. Trupele russesci si romane sunt in façi'a fortificatiuniloru turcesci, pe positiunile conchise in ajunu. Perderile asediatoriloru in diu'a de eri au fostu mai multu de 5000 ómeni raniti. Cifr'a mortiloru este inca necunoscuta.

M a g u r e l e, 10 Sept. n. („Romanulu"). Lupt'a dela Plevn'a a fostu inceputa de turci, cari au esitu si au atacatu, la 9 si 10 Septembre (28—29 Augustu.) Ei au fostu respinsi si urmariti de ai nostri. S'au distinsu prin bravura regimentulu alu 13-lea de dorobanti (Iasi), colonelu Petrovanu si bateri'a calarétia, capitanu Alesandrescu. Drapelulu regimentului de dorobanti a fostu decoratu de catra Dom-

nulu romaniloru cu „Stéu'a Romaniei." Maiestatea S'a imperatorele Russieloru, pe lenga laudele esprimate, a datu, pentru fia-care compania si pentru fia-care bateria, cate dóue cruci Sf. George. Ele voru fi date, prin otarirea soldatiloru din fia-care compania, celoru doui, cari ei insii voru gasi ca mai multu au meritat'o. In urma cu multa bravura au luatu parte la lupta si regimentele de infanteria alu 5-lea si alu 7-lea. La scirile din urma ranitii nu erau din fericire mai multi decatu cei anunçiati.

Giurgiu, 10 Sept. n. Eri 9 Sept., la ór'a 6 sér'a unu monitoriu turcescu, cu armata, a stationatu in façi'a orasiului. Cativa turci au desbarcatu in insul'a din façi'a gradinei; in timpu de 15 minute au datu mai multe lovituri de tunu; in urma s'au retrasu in adapostulu insulei.

Turnu-Magurele, 8 Sept. n. („L'Orient".) D. Ioanu Bratianu a felicitatu pe prefectulu dela Iassi pentru succesulu reportatu de regimentulu alu 13-lea de dorobanti, formatu din contingentulu dela Iassi. D. Bratianu a felicitatu totuodata pe d. Cogalniceanu pentru successulu reportatu de concetatienii sei pe campulu de batalia.

Giurgiu, 12 Sept. n. Eri sóra la 5 óre a reinceputu bombardamentulu. Vreo 20 de focuri au fostu trase. Adi diminétia tunurile au inceputu din nou se bubuie.

Barbosi, 12 Sept. n, In timpu de 24 óre au trecutu p'aici 14,000 ómeni. Transporturile de trupe sunt formate cate odata din cate 60 vagóne. Tóte aceste trupe apartienu gardei.

Brail'a, 11 Sept. n. Generalulu Zimmermann va luá ofensiv'a. Elu are 60,000 ómeni. Trupele de pe malulu stengu alu Dunarii din façi'a fortaretieloru turcesci au primitu intariri. Dela Brail'a pana la Giurgiu, dealungulu Dunarii se afla acuma mai multu de 60,000 ómeni.

Nicopoli, 12 Sept. n. La bateriele dirigiate de trei dile asupra Plevnei trebuie a se mai adauge alte 12 (cam la 100 tunuri), pe cari generalulu Skobeleff a reusitu a le stabili pe inaltimele luate dela turci. Unu obusu a caditu in Plevn'a pe unu caru cu prafu, care a eclatatu. Bombardamentulu continua.

Cetimu in „Romani'a libera" urmatórele corespondintie de pe campulu de resbelu:

Poradim, 26 Aug. v. 1877. Abiá intorsu din escursiunea ce am facut'o la anteposturile si bateriile armatei russo-romane aflate in giurulu Plevnei, 'ti scriu ceea ce am vediutu, ceea ce s'a intemplatu astadi mai insemnatu. Turcii au parasitu satulu Griviti'a si s'au marginitu cu aperarea numai a fortului Griviti'a, care adapostesce Plevn'a, a unei redute si a orasiului chiaru. Au facutu si densii unu campu fortificatu. Russii si romanii au construitu mai multe baterii la distantia de trei s'au patru chilometri de positiunile turcesci, si adi diminétia au inceputu bombardarea. In acestu momentu (7 óre sér'a) nu a incetatu inca, si se crede ca va continuá tóta nóptea. Insemnati pe o charta buna unu feliu de potcóva de calu, cu unu arcu mai mare decatu unu semi-cercu, care se tréca pe la Verbiti'a, Sgalinti'a, Pelisiat si se se termine la unu punctu intermediaru intre acésta din urma localitate si Radisovo, si veti avé lini'a in lungulu carei'a suntu asiediate bateriile russe si romane contra Plevnei, séu mai bine contra fortificatiuniloru construite de turci intre Plevn'a si Griviti'a.

La Verbiti'a, la extrem'a drépta, e asiediatu cuartierulu generalu alu armatei romane, care e comandata de generalulu Cernatu. Bateriile romane suntu asiediate intre Verbiti'a si drumulu celu mare, care duce dela Plevn'a la Rusciucu, adeca chiaru la nordulu drumului. La sudulu drumului pana la extremitatea stenga a armatei aliate sunt dispuse bateriile russe. La Poradim este cuartierulu generalu alu principelui Carolu. Dela Parodim pana in verfulu platoului, ce separa bassinulu Osmei de acela alu Vidului, solulu este incultu, fora arbori, ardietoriu. Din verfulu platoului aspectulu tierei se schimba cu totulu: o priveliste marétia se aréta spre Griviti'a. Se diarescu ici si colea arbori, mici petece de pamentu cultivate cu grîu séu cu malaiu. Dupace ne deteramu josu din trasura, scoborîramu culmea, eu si cu altu colegu alu meu, corespondentulu vechei presse din Vien'a si inaintaramu pana la extrem'a stenga a positiuniloru russe. Tóte bateriile, atatu russe catu si romane tragéu contra Grivitiei, redutei si fortificatiuniloru turce, ce se vedea fora a avé trebuintia de binoclu. Turcii respundéu si ei focului, dér' incetu, raru. Me am urcatu cu unu soldatu russu pe o claie de grîu, cá se contemplu acelu spectacolu grandiosu si ingroditoriu totu de o data. La o distantia aprópe de 60 picióre, doue bombe turcesci cadiura si eclatara lenga noi. Ni se spune apoi ca loculu ce aleseseramu erá fórte periculosu. De acolo trecuramu cá se visitamu marea bateria russa, care erá la drépt'a nóstra. Ea e asiediata pe unu campu cu malaiu; plantele fusesera smulse séu calcate cu piciórele. Aici gasiramu doui cutediatori spectatori, ambii corespondenti, unu americanu, M. Macgan, care scrie in „Daily-News", si unu englesu, M. Stunley, corespondentulu mai multoru diuarie englese. Bateri'a erá compusa din optu tunuri de bronzu, de mare calibru si cu bataie mare. Amu observatu ca numai doue dintre densele tragéu. Astadi nu e decatu prologulu dramei. Mane si poimane va incepe spectacolulu celu mare. Sute de tunuri au se verse feru si focu asupra turciloru dela Plevn'a. La partea posterióra a bateriei, erá inplantata in pamentu o scara fórte mare, formata din patru mari scari unite capu la capu. Ea erá tienuta in nemiscare, de nesce funii gróse legate in tóte partile de pari bagati in pamentu. In verfulu scarei erá observatoriulu, unu omu care trebuiea se dè de veste candu vreo bomba ar' cadé in bateria. Si pe lenga acést'a, candu se dá vreo lovitura frumósa, adeca candu vre-unu proiectilu russu cadea si isbucnea in midiloculu turciloru, omulu instiintiea pe camaradii sei.

Canonad'a continua. Russii si romanii voru dá asaltu forturiloru turcesci, candu acestea voru fi destulu de stricate de bombele si ghiulele nóstre. Mane me voiu duce la cuartierulu generalu romanu la Verbiti'a. Am vediutu astadi pe printiulu Carolu care, urmatu de unu numerosu statu majoru, se ducea se visiteze bateriile romane. Am vediutu asemenea pe imperatulu si pe marele duce Nicolae ducundu-se la Sgalinti'a. Erá o multime de oficiari impregiurulu loru. Imperatulu trecù in revista nesce soldati ce luasera parte la luarea Lovcei, 'i laudà, luà note pentru a dá decoratiuni. Imperatulu si principele se intalnira aprópe de Sgalintz'a. Imperatulu se oprí la Ciaus-Mahal'a. Cuartierulu generalu russu este la Radonitz'a, 2 óre de aici.

Poradim, 25 Aug. st. v. Luarea Lovcei a fostu pentru armat'a russa unu faptu de arme fórte insemnatu. Resistenti'a turciloru a fostu disperata, mai cu seama la o reduta ce construisera pe tiermulu stengu alu Osmei. Lupt'a a duratu 12 óre cu o mica intrerupere. Inceputa la 6 óre diminétia 23 Aug. v., ea fù suspendata la 1 óra dupa ameadi; reinceputa la 3 óre, lupt'a inceta la 6 óre sér'a. Russii avura o perdere de 1000 ómeni. Aceea a turciloru a fostu multu mai considerabila: 2000 dintre densii, cari nu voisera se se predea, fura macelariti. Alaltaieri unu corpu de armata turca plecà dela Plevn'a in ajutoriulu Lovcei: erá pré tardiu, orasiulu erá dejá in manile russiloru. Turcii fura respinsi cu mari pierderi. O divisiune si o brigada russa si unu corpu de cavaleria au luatu parte la luarea Lovcei. Unu regimentu comandatu de generalulu Davidofu erá compusu de musulmani din guvernamentele Kazan si Astrahan, cari se batura totu asia de bine cá si ceilalti russi. Asiu fi doritu se me ducu se vedu acele locuri, ce fura martóre la ingrozitoriulu macelu alu chrestiniloru, dela 15 Iuliu trecutu, precumu si la aceste din urma fapte de arme. Dér' fiindu ca se anuntia cá iminentu unu atacu asupr'a Plevnei, remanu aici. Cuartirulu generalu alu marelui duce Nicolae s'a stramutatu eri la Radonitz'a in departare de dóue óre de aici. Imperatulu a parasitu asemenea Gorni-Studen si acumu se afla la Ciaus-mahal'a.

Radonitz'a este unu mare satu, populatu cu bulgari si turci, cari vietiuescu intr'unu perfectu acordu, lucru curiosu! Cei, pe cari si unii si altii ii privieau cá inimici comuni, cá pe nesce facatori de rele, erau cerchesiani. Turcii au aparatu si protegiatu pe chrestini contr'a loru. Cerchesianii, dupa ce 'si au dusu familiele loru la Sofi'a, s'au dusu la Plevn'a cá se marésca armat'a lui Osman-pasi'a. Turcii inse au remasu pe locu si nu s'au ingrigitu catusi de puçinu. Russii au datu focu cuartierului ce erá locuitu de cerchesiani. Am intalnitu pe drumu multi dintre locuitorii Lovcei, cari isbutisera se scape in timpulu macelului, Ei se reintorcu in nenorocit'a loru tiéra. Adese ori mi s'a intemplatu in cursulu voiagiului meu din acestu anu in Bulgari'a, se intelnescu campie acoperite cu grane cópte, parasite sau stricate de ploi. Candu erau campii de ale chrestiniloru macelariti in masa de catra turci, candu campii ce apartieneau turciloru fugiti. Ce tristu spectacolu. Me gandeamu la acésta astadi, candu in cursulu drumului meu era o multime de fugari dela Radisovo, Raljevo, Ucindol, Bogot, Laskor si alte sate dimpregiurulu Plevnei. Nenorocitii fugisera, incarcandu in carutie totu ce putusera se scape; poposeau sub cerulu liberu impreuna cu familiile loru. Ei erau impartiti in mai multe grupe, cu totulu aprópe 2000 ómeni. Poradim este acumu sediulu cuartierului generalu alu principelui Carolu, care comanda armat'a aliata impregiurulu Plevnei. Astadi s'a dusu se intórca visit'a marelui duce Nicolae la Radonitz'a.

Joi in 25 Aug. v. a plecatu cu trenulu la Bucuresci trei sute de recruti facundu parte din militii. Ei erau fora de arme, imbracati in hainele loru de tiéra, dér' aspectulu loru nu erá mai puçinu martialu. Cu sacii, in care aveau merindele de acasa, pe spate, ei se desfasiurau in colóne de cate 20 ómeni, cu aerulu unei mari resignatiuni, pe candu, pe o parte si alt'a a colóneloru urmau batrani, femei si mume cu copii in braçie, familii ale recrutiloru. Plansetele loru in momentulu despartirei ne-a implutu inim'a de dorere; momentulu erá supremu si multi din tinerii, cari plecau, nu potura fi stapani pe cateva lacremi, dér' acest'a fù scurtu, odata trecuti gril'a si insirati pentru asteptarea trenului de plecare, barbatii'a isbucní pe tóte façiele si ele la pornire avura totu aoelasi aspectu martialu, pe care 'lu are si celu mai vechiu soldatu. „Rom."

Budapest'a, 9 Septembre a. c. (La cestiunea natiunalitatiloru.) Nu me asiu fi incercatu a intretiené publiculu romanu si asia destulu de preocupatu de marile evenimente bellice cu sciri locale de pe aici, dér' cuventarea de deschidere tienuta cu ocasiunea inceperei cursuriloru la universitatea din Budapest'a de catra professorulu Herczegh, decanu alu facultatii juridice, me indémna a impartasi din ea unele pasagie, cari credu ca ar' fi interessante si pentru romani.

Sum cu totu respectulu façia de acést'a cuventare meduósa, prin care domnulu professoru cu rara patrundere aréta tinerimei sublimulu si insemnatatea sciintiei, indemnandu-o in termini plini de focu si poternicu convingatori la imbraçiosiarea ei, — dér', domni'a s'a intre altele a aflatu de bine a se cobori de pe inaltimea catedrei universitari si la cestiuni politice, si inca la cestiuni mari de principiu cumu este cestiunea natiunalitatiloru. Este acést'a o cestiune vechia in patri'a nóstra, trecuta prin multe fase si potemu dice cunoscuta prea destulu, totusiu inse nu va fi superfluu a vedé in ce modu se tratéza ea la noi chiaru si intre murii universitatii, in sanctuariulu sciintieloru.

„Minden ember legyen ember és magyar" (fia-ce omu se fia omu si maghiaru) — éca, dice distinsulu professoru adressandu-se catra junii ascultatori, cumu a caracterisatu laureatulu nostru poetu Vörösmarty cestiunea natiunalitatiloru; elu a voitu se dica cu alte cuvinte: „Nu multu ne pasa noue maghiariloru déca la confiniele nóstre voru esistá staturi croate, serbe si romane, dér' pretindemu cá natiunalitatile din tiér'a acést'a, adeca croatii, serbii si romanii, cari locuiescu impreuna cu noi, se fia numai unguri." Dupace ia datu acést'a definitiune, decanulu Herczegh se simte datoriu a impartasi junimei si o parere contraria, esprimata chiaru de celu mai mare politicu modernu, principele Bismark. Acest'a, continua professorulu, ne a disu nóua maghiariloru: „Sunteti unu poporu micu, mai micu la numeru decatu collocuitorii vostri nemaghiari, este dér' nedrépta si illusorica pretensiunea vóstra, de a impune limb'a, datinele si numele vostru celoru-lalti compatrioti."

Suntu numai sofisme tóte aceste, adauge vorbitoriulu, si poporulu maghiaru le scie resfrange inaintea ori si cui, ca-ci elu a eluptatu libertatea, esistenti'a si continuitatea acestei tieri (?) Poporulu maghiaru pretinde dreptu resplata pentru acést'a dela ceilalti fii ai patriei, cá se primésca limb'a si numele seu; si déca aceste principii de dreptu teoreticu nu 'si voru avé efectulu, atunci — dise decanulu nostru repetindu cuvintele ministrului Tisza — „mai este poporulu maghiaru destulu de tare pentru a sdrobi pe contrarii sei."

Aceste le am crediutu de bine ale estrage din mentiunat'a cuventare, nu cá cevasi nou, ca-ci vechia, cá si collocuirea nóstra cu ei, este ur'a de rassa si tendinti'a de desnatiunalisare a maghiariloru, — nu cá pe nesce tese de dreptu, cari ar' mai trebui resturnate prin argumente filosofice, istorice si politice le amu adusu inainte, ca-ci cine mai póte contestá astadi, ca secoli intregi potemu numerá si noi romanii mai cu séma in Transilvani'a, in cari fora cá se fi apusu consciinti'a nóstra natiunala ne-amu implinitu cu continuitate datoriele catra patri'a mama, martora istori'a tierii a carei pagine illustre le imple numele romane, si in fine martoru sangele versatu fora crutiare pentru esistenti'a, libertatea si independenti'a patriei comune, — dér' le amu adusu inaintea publicului romanu, ca-ci suntu respicate din inaltimea unei catedre universitari, indreptate catra fiitórea generatiune maghiara cá nesce principie sante si de urmatu.

Nu illustréza óre aceste cuvinte cu destula ironia fratiescile appelluri la reconciliare, ce si acuma se mai audu din tóte partile cá nesce echouri repetite? nu suntu dise ele si la adress'a nós-

tra a generatiunei june romane spre invetiu si indreptare? , S.

III. Programa pentru elaborarea unei prescurtari de istori'a Romaniei in usulu scóleloru primarie de ambe-sexe. *)

In locu de prefaçia se va desvoltá metodulu cu care va trebui a se propune istori'a in classele respective. — Definitiunea istoriei nationale, utilitatea si necessitatea de a o cunósce. — Divisiunea istoriei nationale in vechia, media, noua si cea mai noua.

Istori'a vechia incepe cu originea romaniloru, aretandu pe scurtu fasele prin care a trecutu pana la Traianu. Traianu, concistele sale si cucerirea Daciei. Limitii, locuitorii primitivi ai Daciei. Regii Boerebiste, Cotysone si Decebalu. Resbelele lui Traianu cu dacii. Prefacerea Daciei in provincia romana. Colonisarea Daciei cu colonii din totu imperiulu romanu, si institutele ei de cultura. Invasiunea gotiloru. Parasirea Daciei de catra imperatorulu Aurelianu prin stramutarea legiónelorn romane preste Dunare, in Mesi'a. Locuitorii au remasu neclintiti in Daci'a pana in diu'a de astadi.

Istori'a media incepe cu invasiunea cea mare a popoliloru barbari si cu caderea imperiului romanu occidentalu; imperiulu romanu orientalu, numitu si bizantinu, si mai pe urma grecu, durédia pana la venirea turciloru. Daci'a sub Huni, Gepidi, Avari si Bulgari. Petrecerea romaniloru cu populii barbari. Influenti'a bulgariloru asupra limbei romane si asupra numelui nationalu. Pentru apararea loru, romanii fundéza in diferite parti ale Daciei diferite ducate si in Moldov'a chiaru si republice. Ungurii invadandu Panoni'a cotropescu ducatele romane din Ungari'a si celu din Banatu, éra cu romanii din Transilvani'a incheia aliantia. In epoc'a cruciadeloru se fundéza in doua ronduri imperiulu romano-bulgaru, care mai tardiu remane numai imperiulu romanu. Invasiunea pacinatiloru si a cumaniloru. Cavalerii Ioaniti, si mai tardiu cavalerii germani tramisi de unguri in Munteni'a séu tiér'a romanésca si in Moldov'a, cu scopu de ale concistá. Invasiunea tatariloru sub Batu-Chan, infrangerea si retragerea loru.

Istori'a noua incepe cu fundarea stateloru romane in Munteni'a sub Radu-Negru si mai tardiu in Moldov'a sub Dragosiu Bogdanu. Form'a tronului electiva; separatismulu ambeloru tieri si incercarile vane de a se uni prin forti'a armeloru. Biografiele Domniloru din ambele state care 'si au illustratu tronulu prin fapte mari, eroice si patriotice. Domnii dintr'unu periodu de timpu, care n'au lasatu in istoria, decatu suvenire de vitii si crime, se voru insirá numai cu numele si anii Domniei. Pe lenga unguri, poloni, si adesea-ori si tatari, cari au bantuitu siguranti'a si independenti'a stateloru romane, cei mai periculosi inimici, au fostu turcii osmani. Capitulatiunile incheiate cu densii, pe care inse ei nu le respectau, tindiendu a preface statele romane in pasialicuri turcesci. Nereusindu in scopurile loru, turcii pandira timpu oportunu de ale rapi dreptulu de a avé Domni pamenteni. Invasiunea greciloru din vechime si incercarile de expulsiune suntu desierte. Impunerea Domniloru de fanarioti cu termenu fixatu de Domnia si cu tronulu luatu prin licitatiune. Politic'a Domniloru fanarioti si midiulócele intrebuintiate pentru a exploatá statele ramane in profitulu loru si alu Portii otomane. In acésta epoca de trista memoria a domniei fanariote, se violéza de catra turci integritatea teritoriului Stateloru romane. Austri'a domnesce in Olteni'a peste 30 ani, si mai tardiu rupe dela Moldov'a Bucovin'a, pe care o incorporéza cu imperiulu austriacu. Asemenea si Russi'a, in urm'a unui resbelu cu turcii, rupe totu dela Moldov'a Basarabi'a si o unesce cu imperiulu russu. Faptele bune ale unoru domni fanarioti din sentimentu séu politica, nu compenséza relele causate de domni'a fanariota in timpu de unu secolu. Plangerile tieriloru la Constantinopolu, aveau de efectu esilulu, confiscatiunea averei, si chiaru mórtea patriotiloru care reclamau. Interventiunea Russiei, stipulate prin tractate cu hatesierifele Portii otomane, nu usiurau intru nimicu suferintiele ce ambele state indurau din partea turciloru si a domniloru fanarioti.

Istori'a cea mai noua incepe cu revolutiunea lui Tudoru Vladimirescu. Causele acestei revolutiuni. Tendintiele lui Tudoru Vladimirescu, si sfîrsitulu tragicu alu acestui patriotu mare. Consecinti'a imediata a revolutiunei lui Tudoru Vladimirescu a fostu revindecarea drepturiloru antice, de a avé ambele state romane domni pamenteni. Grigorie Ghic'a in Munteni'a si Ioanu Sturdz'a in Moldov'a. Sfortiarile acestoru domni pamenteni de a vindecá ranele causate de domniele fanariote si de a pune statele romane pe calea progressului. Conventiunea dela Akerman. Resbelulu Russiei cu Turci'a. Pacea dela Andrianopolu. Regulamentulu organicu cu dispositiunile sale de reforme. Domni'a pe viétia. In Munteni'a Alexandru Ghic'a si in Moldov'a Michailu Sturdz'a. Sentimentele si actele acestoru Domni in scopulu progressului. Detronarea lui Alexandru Ghic'a si intronarea prin alegerea tierei a lui George Bibescu. Revolutiuni in Françi'a, Germani'a si Austri'a. Revolutiunea in statele romane. Invasiunea turciloru si a russiloru spre a inabusi revolutiunea. Conventiunea dela Balt'a-Liman. In Munteni'a se numesce domnu pe 7 ani Barbu Stirbei si in Moldov'a Grigorie Ghic'a. Invasiunea russiloru in principatele romane. Resbelulu Crimeei. Coalitiunea francesa, anglesa si italiana. Invasiunea austriaciloru. Tractatulu dela Parisu. Caimacami'a. Divanurile adhoc spre a esprimá dorintiele tieriloru romane. Comissiunea internationala spre a studeá situatiunea. Conventiunea. Alegerea lui Alexandru Cuz'a de domnu pe viétia alu ambeloru tieri, sub numele de Alexandru Ioanu I. Unirea principateloru sub numire de Romani'a. — Datele cronologice se voru pune numai la evenimentele cele mai mari si importante.

Limb'a in care se va elaborá acést'a istoria va fi cea mai popularia, si ortografi'a cea mai usitata. Textulu va fi precisu astfeliu cá se se dè institutoriului séu invetiatoriului ocasiunea de a desvoltá dela sine prin viulu graiu, evenimentele si faptele istorice mai importante. Manuscrisulu nu va coprinde materialu decatu pana la 7 cóle tiparite. Cartea se va tipari cu spesele ministeriului, spre a i se poté pune unu pretiu moderatu. Termenulu concursului va fi la 30 Oct. st. v. a. c., pana candu manuscrisulu va fi tramisu la ministeriu. Fia-care manuscrisu va avé o devisa dupa alegere, si va fi insoçitu de unu plicu sigilatu care pe d'asupra va avé insemnata devis'a manuscrisului, éra in laintru numele autorului. Corectur'a cóleloru tiparite se va face de autoru. Cartea va fi proprietate a ministeriului. Prescurtarea de istoria se va tipari pe chartia Nr. 8, in formatulu 16 cu litere c i c e r o. Pentru prescurtare de istoria, premiulu va fi de 2000 lei si 3000 esemplare tiparite, pentru editiunile urmatórie 1500 esemplare, facundu si corecturele.

*) A se vede Nr. 68 alu „Gaz.“

Noutati diverse.

— (T e l e g r a m u l u d e c o n d o l e n t i a a d r e s s a t u d-n e i T h i e r s d e c a t r a d. C o g a l n i c e a n u 6 Sept. a. c. e de cuprinsulu urmatoriu: „Nu numai Franci'a, ci tóte natiunile mari si mici cari apartienu rassei latine iéu parte la perderea ce-ati incercatu, la perderea ce-a incercatu lumea intréga. Bine-voiti a primi dovedi de viua si respectuósa simpathia din partea intregei Romanie si din a mea in deosebi. Presintatu in 1844 marelui cetatiénu, nu voiu uitá nici-odata bunatatile cu cari m'a onoratu si dovedile de generósa buna-vointia ce a datu adese-ori tierii mele. Ministrulu afaceriloru straine alu Romaniei. C o g a l n i c e a n u.“

— (P r o c e s s i u n e r e l i g i ó s a i n B u c u r e s c i.) Conformu unei crescinesci dispositiuni luate de P. S. Mitropolitulu primatu, in 31 Aug. st. v. pe la ór'a 11, s'au transportatu dela Mitropolia la biseric'a Sarindaru móstele santului Dimitrie. Cortegiulu erá precedatu de gendarmi cari tienéu ordinea, de preotii cu icónele, imbracati in hainele bisericesci, de unu coru vocalu urmatu si de Santi'a S'a Mitropolitulu Calinicu. In totu percursulu dela Mitropolia pana la Sarindaru, calea erá intiesata de mii de ómeni, veniti de prin tóte unghiurile capitalei, spre a asistá la acestu actu religiosu sevarsitu pentru isband'a vitejiloru romani. Procesiunea s'a opritu unu momentu in façi'a consulatului russescu, unde asteptá principele Gorciacoff si agentulu diplomaticu alu Russiei in Bucuresci, d. Stuart, cari impreuna au serutatu santele móste, si de aici au intratu in biseric'a Sarindaru. „Telegraphulu.“

Ajutoria pentru raniti.

List'a Nr. 4

de contributiuni ale dameloru romane din Brasiovu si de airea pentru soldatii din Romani'a, cari voru cadea raniti pe campulu de lupta.

Sevasti'a I. Muresianu 6 chilograme scama, 9 chilogr. triangule, bandage, si compresse; Emili'a Persioiu 50 grame scama, 1 tolumba de cositoriu, 1 duzina carpi, 1 duzina vata; Hareti G. Popescu 1 ducina carji; Sociecu fabricantu de carji, 1/2 duzina carji; Elen'a N. Stefanu 1/2 duzina carji; Aureli'a A. Vladu din Orasti'a, 20 gr. scama, 2 ciarsiafuri, 2 fetie de perina; Ioanu Velisaru 3 camesi, 1 par. ciorapi; Paraschiv'a Golea 38 triangule; Stanc'a N. Pana 8 triangule, 6 bandage; Mari'a St. Pana 6 triangule, 6 bangage; Mari'a N. Pana 10 triangule, 8 bandagie; An'a I. Secarénu 12 triangule, 6 bandage; Mari'a M. Ciut'a 13 triangule, 7 bandage; Susan'a Pop'a 25 gr. scama, 7 triangule, 9 bandage; Susan'a Pop'a 11 triangule; Mari'a Golea 8 triangule; Sav'a Coenacu 18 triangule; Mari'a A. Ciut'a 15 triangule; An'a N. Grozea din Tohanulu vechiu, 3 fl., 2 chilogr. scama, 3 ciarsiafuri, 3 prosópe, 6 metre panza; Domnisiór'a Liz'a G. Pantea 2 fl., 3 chilogr. scama; An'a Colesi din Zernesci 50 gr. scama, 2 m. 70 cm. panza; Elen'a C. Furnica 28 gr. scama; Dela un'a veduva 6. fl.; Ecaterin'a Pitisiu 5 fl; Vuti'a Vilicanu 3 fl.; Domnisiór'a Arnistin'a Mardanu 1 fl.

Dela femeile romane gr.-or. si gr.-cath. din C o h a l m u si C a t i 'a:

1. Orasiulu C o h a l m u: An'a N. Buzea 3 metre 78 centimetre panza noua si 1 stergariu (prosopu); An'a Bercanu 3 m. 15 centim. panza nóua; An'a I. Forsea 3 m. 15 centim. panza nóua; Bucur'a Borcomanu 3 m. panza n.; Bucur'a N. Buzea 2 m. 50 centim. panza n.; Bucur'a Danciu 2 m. panza n.; Mari'a P. Danciu 2 m. panza n.; An'a N. Danciu 1 m. 26 cm. panza n.; An'a Summa 1 m. 26 cm. panza n.; Domnic'a Z. Fulgosiu 1 m. 25 cm. panza n.; An'a I. C. Bercanu 2 m. panza n.; Mari'a M. Magdunu 1 m. 26 cm. panza n.; Mari'a Critianu 1 m. 20 centim. panza n.; Bucur'a Lungu 1 m. 44 cm. panza n.; An'a Magdunu 1 m. 26 cm. panza n.; Domnic'a Fulgosiu 1 m. 26 cm. panza n.; An'a I. D. Borcomanu 1 m. 20 cm. panza n.; Mari'a I. Borcomanu 2 m. panza n.; Mari'a G. Spornicu 1 m. 22 cm. panza n.; An'a I. Buzea 1 m. 26 cm. panza n. Sum'a totala 37 m. 45 cm. panza nóua.

Eftin'a Bercanu 1 lepedeu (ciarsiafu); Elis'a Oroianu 1 chilogramu 20 grame scama, 1 ciarsiafu, 7 fasi, 16 triangule, si 53 compresse; M. B. 70 gr. scama si 8 fasi.

Din ofertele in vechituri a celorulalte femei romane económe, a caror'a nume nu s'a mai scrisu in acésta lista, s'a alesu de corespondiátória: 6 camasi, 8 prosópe (stergare), 60 bucati de panza vechia de diferite marimi, bune pentru compresse etc. Er ceea ce nu s'a aflatu corespondiatoriu s'a vendutu. Paralele s'au trecutu in list'a contribuiriloru in bani, carea se va tramite la loculu destinatiunei ei prin midiulocirea domnului Diamandi I. Manole.

2. Comun'a C a t i 'a: Dela femeile romane din acésta comuna s'a adunatu prin staruintiele parochului localu I. M i r c e a si ale epitropiloru bisericesci urmatórele obiecte: 6 stergare (prosope), 2 par. de ismene, 15 camasi, 16 ciarsiafuri si 154 bucati de panza vechia in diferite marimi, 2 bucati de panza nóua.

Brasiovu, 31 Aug. st. v. 1877.

H a r e t i T. S t a n e s c u.

Pretiurile piatiei

in 14 Septembre 1877.

	Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	8.30
	midiulocu	7.80
	de diosu	7.30
Mestecatu		6.55
Secara	fromósa	5.30
	de midiulocu	5.—
Ordiulu	frumosu	4.80
	de midiulocu	4.40
Ovesulu	frumosu	2.60
	de midiulocu	2.50
Porumbulu		4.40
Meiu		6.—
Hrisca		—.—

	Hectolitre. fl. cr.
Mazerea	6.50
Lintea	7.50
Fasolea	—.—
Cartofi	1.30
Sementia de inu	11.—
	1 Chilo. fl. cr.
Carne de vita	—.36
„ de rimatoriu	—.48
„ de berbece	—.24
	100 Chilo. fl. cr.
Seu de vita prospetu	42.—
„ „ „ topitu	—.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 14 Septembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	65.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	68.15
Losurile din 1860	112.50
Actiunile bancei nation.	859.—
„ instit. de creditu	225.—
Londr'a, 3 luni	117.50
Oblig. rurali ungare	77.50
„ „ Banat-Timis.	77.50
„ „ transilvane	76.—
„ „ croato-slav.	—.—
Argintulu in marfuri	104.60
Galbini imperatesci	5.62 1/2
Napoleond'ori	9.42
Marci 100 imp. germ.	57.75

Redactoru respundietoriu si editoru
I A C O B U M U R E S I A N U.

Editiunea: Cu tipariulu lui
I O A N E G Ö T T si fiu H E N R I C U.